

Retsudvalget 2013-14
REU Alm.del endeligt svar på spørgsmål 1605
Offentligt

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 7. november 2014
Kontor: Forvaltningsretskontoret
Sagsbeh.: Kristian Gyde Poulsen
Sagsnr.: 2014-0030-2566
Dok.: 1329051

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1605 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 2. oktober 2014.

Mette Frederiksen

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1605 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil Danmark inden for de gældende EU-regler og de EU-regler, der aktuelt er under gennemførelse, kunne give Datatilsynet hjemmel til at udstede bøder til henholdsvis private virksomheder og offentlige myndigheder for overtrædelse af datasikkerhedsbestemmelserne, og vil en sådan hjemmel kunne gavne datasikkerheden?”

Svar:

Justitsministeriet har forstået spørgsmålet sådan, at der sigtes til en ordning med administrative bøder – det vil sige bøder pålagt direkte af en administrativ myndighed – og således ikke til en ordning med bødeforelæg, som politiet kan udstede med hjemmel i retsplejelovens § 832.

Om de gældende regler i EU's databeskyttelsesdirektiv (direktiv 95/46/EF) kan Justitsministeriet oplyse, at det følger af direktivets artikel 24, at medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at direktivet gennemføres i fuldt omfang, og at de bl.a. fastsætter de sanktioner, der skal finde anvendelse i tilfælde af overtrædelse af de bestemmelser, der vedtages til dette direktivs gennemførelse. Det er således op til de enkelte medlemsstater at fastsætte regler om, hvilke sanktioner der skal være forbundet med overtrædelser af nationale bestemmelser om behandling af personoplysninger.

Om det udkast til en generel databeskyttelsesforordning, som aktuelt er under forhandling, kan Justitsministeriet oplyse, at forhandlingerne af de relevante bestemmelser i forordningsforslaget endnu ikke er afsluttede.

Forordningsforslaget lægger i sin nuværende udformning i artikel 79 og 79 a op til, at tilsynsmyndighederne tildeles beføjelse til at udstede administrative bøder for overtrædelser af forordningens bestemmelser, herunder også bestemmelserne om datasikkerhed.

I dansk retspleje er det et grundlæggende princip, at bøder kun kan pålægges ved domstolene og efter retsplejelovens regler. Dette sikrer borgernes retssikkerhed, idet domstolsprocessen sikrer en effektiv beskyttelse af den sigtede.

Hertil kommer, at det fremgår af grundlovens § 3, at den lovgivende magt er hos kongen (regeringen) og folketinget i forening, at den udøvende magt er hos kongen (regeringen), og at den dømmende magt er hos domstolene.

Bestemmelsen i grundlovens § 3 må antages at indebære, at lovgivningsmagten ikke i almindelighed kan henlægge behandlingen af strafferetlige bødesager til administrative myndigheder. Der kan henvises til Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret, 1954, side 100, Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret, 3. udgave, 1983, bind 2, side 534, Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave, 1973, side 291, Henrik Zahle, Dansk Forfatningsret, 3. udgave 2007, bind 2, side 92, Peter Germer, Statsforfatningsret, 5. udgave 2012, side 197-201 og Jens Peter Christensen m.fl., Dansk Statsret, 2012, side 121.

Bestemmelser i forslag til EU-retsakter, navnlig direktiver og forordninger, der pålægger Danmark at indføre administrative bøder på bestemte områder, kan derfor give anledning til forfatningsretlige betænkeligheder.

Det bemærkes, at man i forhandlingerne fra dansk side har gjort opmærksom på, at administrative bøder som udgangspunkt ikke anvendes i dansk ret, og at Danmark lægger afgørende vægt på, at der ikke indføres en pligt til at indføre et sådant bødesystem. Dette er således et element i den linje, som blev forelagt af den daværende justitsminister i Folketingets Europaudvalg i november 2013 (i forbindelse med sagens forelæggelse for dette udvalg til forhandlingsoplæg).